

Forskrift om vern av Andfjorden marine verneområde/ Ánddavierdasa mearrasuodjalanguovlu, Andøy, Harstad og Senja kommuner, Nordland og Troms

Fastsatt ved kgl.res. 18. september 2026 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 39 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. Formål

Formålet med Andfjorden marine verneområde er å ta vare på et transekt fra kyst til hav, som omfatter variasjonen fra kystnære områder, herunder en terskelfjord, til åpne havområder, og gradienter fra grunne til dype områder. Det er en målsetting å holde verneverdiene uten større grad av ytre påvirkning, og området skal kunne tjene som referanseområde for langtidsovervåking og forskning generelt, og for å kunne studere effekter av aktiviteter som fiske med bunntål, reketrål og snurrevad.

Verneformålet er knyttet til sjøbunnen. I kartfestede referanseområder, avmerket som sone D på vernekartet i vedlegg 1, omfatter verneformålet i tillegg vannsøylen.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

§ 2. Geografisk avgrensning

Det marine verneområdet dekker et sjøareal på 1848,5 km² i Andøy, Harstad og Senja kommuner, med grense mot land langs marbakken eller 2 meter under midlere lavvann der marbakken ikke finnes, med følgende unntak:

- a. Grensen mot Bleiksøya naturreservat og Flatøya landskapsvernområde i sjø går kant i kant med grensen til eksisterende vern.
- b. Grensen er trukket utenfor Forsvarets forbudsområde Andenes, havner, hurtigbåtkai og større småbåtanlegg.

Verneområdet omfatter overflaten, vannsøylen og sjøbunnen.

Grensene for det marine verneområdet går fram av vernekart i vedlegg 1 datert Klima- og miljødepartementet september 2026. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

§ 3. Vernebestemmelser

I det marine verneområdet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Følgende vernebestemmelser gjelder:

- a. Vegetasjonen, herunder tang, tare og andre marine planter, er vernet mot skade og ødeleggelse. Planting av vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet knyttet til sjøbunnen er vernet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av organismer er forbudt.
- c. Området er vernet mot tiltak som for eksempel etablering av ulike typer anlegg, utfylling, byggevirksomhet, plassering av konstruksjoner på sjøbunnen, andre varige eller midlertidige innretninger, legging av rørledninger og kabler, utføring av avløpsvann og andre konsentrerte forurensningstilførsler, mudring, graving, uttak og

deponering av masse, sprenging, boring, oppankring, utnyttelse av mineralske ressurser, utslipp av urensset ballastvann og utslipp av kjølevann fra land. Forsøpling er forbudt.

§ 4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for

- a. tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, oljevern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet
- b. nedfall fra raketter som skytes opp fra rakettbasen i Oksebåsen
- c. ferdsel og oppankring med båt eller andre fartøyer, med unntak for oppankring i områder med spesielt verdifullt og sårbart naturmangfold merket sone B i vernekartet
- d. etablering av mindre fortøyningsfester for småbåt og til låsetting av fisk, herunder fastfortøying, dragfortøying og oppankring mot land. Fortøyningsmiddel på faste fortøyninger må være i materiale som ikke forurenses
- e. høsting av viltlevende marine ressurser i samsvar med havressurslova og andre lover og forskrifter, med unntak for
 1. høsting av vegetasjon, herunder tang, tare og andre marine planter
 2. høsting av skjell med skjellskraper
 3. høsting av fastsittende arter, herunder koraller, sjøfjær og svamper
 4. høsting av kalkalger
 5. fiske med redskaper som slepes og som i den forbindelse kan berøre bunnen i
 - i. kartfestet område med spesielt verdifullt og sårbart naturmangfold avmerket som sone A, B og C i vernekartet i vedlegg 1
 - ii. kartfestete referanseområder merket sone D i vernekartet
 6. fiske med garn, line, teine, ruse og snøre som kan berøre bunnen i område med spesielt verdifullt og sårbart naturmangfold merket sone B i vernekartet
 7. fiske med garn, line, teine og ruse som kan berøre bunnen i område med spesielt verdifullt og sårbart naturmangfold merket sone C i vernekartet
 8. uttak og undersøkelser i sjø i forbindelse med marin bioprospektering
- f. låsetting
- g. fiske i samsvar med lakse- og innlandsfiskloven
- h. søk etter og opprensning av tapte fiskeredskaper, med unntak for områder med spesielt verdifullt og sårbart naturmangfold avmerket sone B og C i vernekartet inntatt i vedlegg 1, og i kjente korallrev og hornkorallskoger
- i. jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk
- j. etablering av nye utslipp av sanitært avløpsvann fra avløpsanlegg med utslipp mindre enn 50 personekvivalent (pe)
- k. drift og vedlikehold av eksisterende
 1. sjømerker og andre navigasjonsinstallasjoner

2. kloakkanlegg
 3. kaianlegg
 4. flytebrygger
 5. båtstøer
 6. båtutlegg
 7. fortøyninger
 8. andre eksisterende anlegg og innretninger
- l. drift og vedlikehold av eksisterende sjøkabler og nødvendig istandsetting ved akutt utfall. Forvaltningsmyndighet varsles i forkant
 - m. oppgradering og fornyelse av eksisterende sjøkabler for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.

§ 5. Unntak for Forsvaret og forsvarsindustrien

Vernebestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet. Det samme gjelder for Forsvarets og forsvarsindustriens bruk av militære skyte- og øvingsfelt avmerket på vernekart i vedlegg 1, forutsatt at virksomheten skjer innenfor rammene av denne paragrafen.

Skyting med torpedo med sprenggranat og andre typer større undervannsdetonasjoner er forbudt. For bruk av andre sprenggranater gjelder følgende:

- a. Skyting og detonering er forbudt i sone B, C og D avmerket på vernekartet i vedlegg 1.
- b. Skyting og detonering må ikke skje nærmere sonene B, C og D enn horisontal skaderadius angitt i tabell i vedlegg 2.
- c. I sone A må detonering ikke skje i grunnere farvann enn den vertikale skadesonen angitt i tabell i vedlegg 2.

Skyting med håndvåpen og våpen uten sprenglegemer er tillatt.

Forsvarets bruk av små detonasjoner i forbindelse med undervannskommunikasjon er tillatt.

§ 6. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. oppføring av nødvendige navigasjonsinstallasjoner og andre farledstiltak for å trygge ferdsel til sjøs
- b. Forsvarets og forsvarsindustriens skyting med ammunisjon med sprenglegemer som detonerer i vannoverflaten utenfor skyte- og øvingsfelt avmerket på vernekart
- c. Forsvaret og forsvarsindustriens eksplosivrydding som ikke er tillatt etter § 5
- d. akvakultur som ikke er i strid med verneformålet
- e. levendelagring av villfanget fisk inntil 12 uker

- f. etablering av nye og vesentlig økning (over 25 %) av eksisterende utslipp av sanitært avløpsvann fra avløpsanlegg med utslipp mer enn 50 pe
- g. oppgradering og fornyelse av sjøkabler som ikke faller inn under § 4
- h. legging av nye kabler og rørledninger, så langt som mulig samlet i korridorer
- i. vedlikeholdsmudring og tilhørende dumping av masser
- j. dumping av mudremasser fra småbåthavnene på Skarstein og Fiskenes
- k. bølgedempere i forbindelse med småbåtanlegg
- l. istandsetting, skjøtsel og vedlikehold av kulturminner
- m. uttak av fremmede, introduserte arter
- n. tekniske tiltak, herunder blant annet flytebrygger og fortøyninger, som innebærer små inngrep på bunnen og som ikke påvirker de marine verneverdiene, inkludert sjiktning, vannutskifting og strømforhold, nevneverdig
- o. vitenskapelige undersøkelser
- p. uttak og undersøkelse i sjø i forbindelse med marin bioprospektering
- q. miljøundersøkelser.

§ 7. Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, i samsvar med naturmangfoldloven § 48.

§ 8. Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den naturtilstand som er formålet med vernet i samsvar med naturmangfoldloven § 47.

§ 9. Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten skal utarbeide en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltningen og skjøtsel av det marine verneområdet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 10. Forvaltningsmyndighet

Statsforvalterne i Nordland og Troms er forvaltningsmyndighet etter forskriften inntil verneområdestyre for området er opprettet. Samiske interesser skal ivaretas i forvaltningsordningen.

§ 11. Rådgivende utvalg

Det kan opprettes et rådgivende utvalg for forvaltningen av verneområdet.

§ 12. Ikrafttrædelse

Denne forskrift træder i kraft straks.

Vedlegg 1. Vernekart

Vernekart Andfjorden marine verneområde [PDF])

Vedlegg 2. Tabell over ammunisjonstyper og skaderadius

Horisontal skaderadius for ulike typer ammunisjon som det er aktuelt for Sjøforsvaret og allierte å bruke i Andfjorden. Skadesonen er definert ved området hvor spissstrykket overstiger 225 dB (re 1µPa)

(Kilde: Forsvarets forskningsinstitutt (2025) - Effekten av Forsvarets øvingsaktivitet på koraller i Andfjorden.)

Type ammunisjon	Horisontal skaderadius m	Vertikal skadesone m	Kommentar
Granat 12,7mm	20	0-20	Detonerer nær overflaten
Granat 40mm	50	0-50	Detonerer nær overflaten
Granat 76mm	100	0-100	Detonerer nær overflaten
Granat 127mm	90	0-90	Detonerer nær overflaten og vil ventilere mot overflaten
Dykkeroppkalling signal	30	0-40	Detonerer nær overflaten
Signal til Ubåt	40	0-50	Detonerer nær overflaten
Torpedo motmiddel	0	0	Detonerer i luft*
Missil	0	0	Detonerer i luft*

* For den type ammunisjon hvor detonasjonen skjer i luft, vil så lite av energien forplante seg ned i vannsøylen, at skadesonen er satt til 0 m.

Merknader: Skyting med torpedo med sprenggranat er forbudt i hele verneområdet. Forsvarets bruk av små detonasjoner i forbindelse undervannskommunikasjon, herunder dykkeroppkalling signal og signal til ubåt, er tillatt.